

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 7T/45/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6124010803
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 08. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Barbora Hollá Sopková
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2025:6124010803.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Banská Bystrica na hlavnom pojednávaní dňa 05. 08. 2025 konajúc samosudcom JUDr. Barborou Hollou Sopkovou v trestnej veci obžalovanej ml. Klaudie Chovancovej, nar. 14. 06. 2006 v Brezne, takto

rozhodol:

obžalovaná: ml. Klaudia Chovancová, nar. 14. 06. 2006 v Brezne, trvale bydliskom Mesto Brezno,

sa podľa § 285 písm. a) Trestného poriadku o s l o b o d z u j e spod obžaloby prokurátora Okresnej prokuratúry Banská Bystrica sp. zn. 1Pv 348/22/6601-50 zo dňa 17. 07. 2024 právne kvalifikovaný ako zločin sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1 Trestného zákona na tom skutkovom základe, že

v presne nezistenom čase v období od 29. 07. 2022 do 31. 07. 2022, dňa 06. 08. 2022 a v období od 13. 08. 2022 do 22. 08. 2022, v ktorom období bývala s maloletými V. Š., nar. 2014, a D. G., nar. 2013, v jednej skupine s názvom „Pramienok“ a v jednej izbe, nachádzajúcej sa v budove Centra pre deti a rodiny Potôčik na adrese Lichardova 1, Slovenská Ľupča, okres Slovenská Ľupča, najmenej jedenkrát zneužila maloleté V. Š., nar. 2014 a D. G., nar. 2013, obe chovankyne Centra pre deti a rodiny Potôčik, so sídlom Moštenica 74, okres Banská Bystrica, pobočka Lichardova 1, Slovenská Ľupča, okres Banská Bystrica, tak, že ich donútila k orálnemu styku tak, že jej lízali vagínu, počas čoho im ona držala hlavu v jej rozkroku, a to aj napriek tomu, že mala vedomosť o tom, že maloletá V. Š., nar. 2014, a maloletá D. G., nar. 2013, nedovŕšili fyzický vek 15 rokov,

pretože nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaná stíhaná.

odôvodnenie:

Prokurátor Okresnej prokuratúry Banská Bystrica podal dňa 18. 07. 2024 na Okresný súd Banská Bystrica obžalobu sp. zn. 1 Pv 348/22/6601 – 50 zo dňa 17. 07. 2024 na obv. ml. Klaudiu Chovancovú, nar. 14. 06. 2006 v Brezne pre skutok právne kvalifikovaný ako zločin sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1 Trestného zákona na tom skutkovom základe, ako je uvedený v predmetnej obžalobe a výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Na základe podanej obžaloby v súlade s ustanovením § 2 ods. 10 Trestného poriadku súd vykonal na hlavnom pojednávaní dokazovanie v uvedenom rozsahu potrebnom pre rozhodnutie vo veci:

I.

Obžalovaná mladistvá Klaudia Chovancová na hlavnom pojednávaní konanom dňa 30. 01. 2024 vyhlásila, že sa cíti byť nevinná. Vypovedala, že 29. 07. 2022 bolo leto, bola v Slovenskej Ľupči, bola v izbách, v obývačke. Nechápe, čo sa stalo, prečo na ňu podali taký trestný čin. Nepadlo jej to dobre, keď sa to dozvedela, lebo ona tie deti mala rada, aj keď sa niekedy škriepili. Na izbe boli tri, spolu s Dianou

Gubčovou a Viktóriou Švantnerovou. V detskom domove boli dve izby, maximálne pre štyri osoby každá, v tom lete boli na izbe tri. V tej druhej izbe boli chlapci. Mali tam aj obývačku. Denný režim prebiehal tak, že ráno vstali, mali raňajky, desiatu, potom išli von doobeda, potom bol obed, za ním odpočinok. Ona však odpočinok s nimi nemala, pretože už mala viacej rokov. Nebola s nimi celý deň, bývala aj sama na izbe, napríklad keď vyvádza, ju poslali do izby ako trest. Potom bol olovrant, zas išli na vychádzku, vrátili sa, kúpanie, večera, večerníček, spať. Vždy keď išli spať, pred dvere dali také „pípatko“, pozastierali žalúzie, pomodlili sa a spánok. Diana Gubčová však večer vymýšľala, nechcela spať. Pýtala sa, či si môže ísť k nej ľahnúť, že sa bojí. Ona jej hovorila, že nie, lebo zas bude mať z toho zle. Diana však trvala na tom, že sa bojí, Viktória potom po nej zas opakovala to isté. Tak robili zle, potom prišla teta, podľa toho, ktorá robila, ak robila teta Monika, keď išla zavrieť bránu, počula krik, prišla sa opýtať, čo sa deje. Povedala jej, že vymýšľajú, že nechcú spať. To „pípatko“ slúžilo na to, že keď sa niekto postavil, alebo išiel von, začalo to pípať. S chlapcami sa tiež nemohli navštevovať večer, lebo to pípalo, museli byť zatvorené dvere, hneď ako sa otvorili, začalo to pípať. Vzťahy s dievčatami mali rôzne, niekedy sa aj škriepili, často jej závideli, keď niečo mala, boli to také hlúposti, napríklad, keď si ona mohla nalakovať nechty, chceli aj ony. Stalo sa aj, že keď už mala na ne nervy, sotila ich na posteľ. To, čo je opisované v obžalobe, sa nestalo, nechápe sama, prečo to ony uviedli. V noci ich aj na izbách vychovávateľky kontrolovali. Keď mali k dispozícii notebook, mohli byť len pod dozorom, napríklad v obývačke. Keď im ho dovolili na izbu, tak si potom spätne pozreli históriu, pričom Facebook, Tik-tok a podobne boli zablokované. Mobil mať nemohli, až stredoškólači mohli, Gubčo bol najstarší, bol to Dianin brat, on mobil mať mohol, chodil aj na intrák. V roku 2022 ona bola deviatačka, potom išla do Trstína, ostatné dievčatá si nepamätá „kolľkáčky“ boli, ale boli na prvom stupni, ona bola na druhom, do školy chodili rovnakej. O intímnostiach sa s vychovávateľkami nerozprávali, v škole sexuálnu výchovu mali v siedmej triede, ale v domove sa o týchto veciach nemohlo hovoriť, to je cirkevný detský domov. Keď sa Diana bála a prišla k nej do postele, tak potom, keď sa ukludnila, išla už do svojej postele spať. Viktória sa sama od seba nepýtala k nej do postele, vždy iba opakovala po Diane. Nikdy jej neukazovali, alebo nehovorili, že by im niekto na mobile alebo notebooku ukazoval takého videá alebo obrázky. Hygiena prebiehala u každej samostatne, sprcha bola mimo izby. Počas danej doby nemala vzťah.

Svedkyňa Mgr. Ľubica Hudecová uviedla, že od roku 2018 pracuje ako sociálny pracovník v Centre pre deti a rodiny Potôčik. Pozná všetky tri dievčatá, pracuje s nimi, najmä s Dianou a Klaudiou, to boli jej deti na starosti, majú podelené spisy detí, Viktóriu mala kolegyňa. Je s nimi v pravidelnom kontakte, Klaudiu pripravovala na osamostatňovanie, keďže išla do reedukačného zariadenia, bola s ňou v úzkom kontakte, už odkedy nastúpila. Ohľadom skutku vie povedať len toľko, že keď to dievčatá povedali vychovávateľke, chceli sa rozprávať s ňou a s kolegyňou. Hovorili, že ich Klaudia nútila ju lízať, presne nevedeli uviesť, koľkokrát sa to stalo, jedna z nich, už presne nevie ktorá, tvrdila, že to bolo len raz, druhá hovorila, že sa to opakovalo viackrát, nevedeli ani uviesť čas, kedy sa to stalo, ony neboli stále spolu tie dievčatá, Klaudia nebola stále v skupine. Ona sa ich v tom čase na viac konkrétne nepýtala, boli potom túto skutočnosť oznámiť. Centrum pre deti a rodiny v Slovenskej Ľupči funguje tak, že majú kapacitu šesť detí, je to v podstate trojizbový byt a vedľa je kancelária, kde sedí odborný tím – od psychológa po špeciálneho pedagóga, je to v tom istom dome, no sú akoby samostatná jednotka. Režim cez prázdniny býva voľnejší, vždy sú tam vychovávateľky. Väčšinou sú tam deti psychiatrickí pacienti, takže sú stále pod nejakým dozorom. Cez prázdniny začína deň asi o ôsmej, nasledujú raňajky, hygiena, chodia na rôzne výlety, kúpaliská a podobne, niekedy sú celý deň preč, majú aj rôzne aktivity so sociálnymi pracovníkmi, psychológmi a podobne. Po júli 2022 si nevšimla žiadne zmeny v správaní maloletých Viktórie a Diany, a to sú pravidelne v úzkom kontakte s tými deťmi, ani psychológovia si nevšimli zmeny správania. V noci bývajú dvere na izbách otvorené, vychovávateľky ich kontrolujú. S deťmi majú dohodu, že mobilný telefón môžu mať až deti, ktoré idú na strednú školu. Samozrejme, majú možnosť byť v kontakte s rodičmi a príbuznými cez telefón, ktorý je v skupine. Keď už aj stredoškólači mobil môžu mať, je taká dohoda, že ho môžu mať len počas určitého času počas dňa, asi hodinu denne. V tom čase tam mali asi jedného stredoškólača. Keď sa rozprávala s tými dievčatami po tom, čo malo dôjsť ku skutku, sa jej zdali byť také tichšie, jedna z nich aj plakala, no oni tú situáciu nechceli veľmi rozoberať, tak to nechala na psychológa, aby sa s nimi rozprával. Vie, že aj vo vážnych situáciách si niekedy dievčatá povymýšľajú, keď sa to dozvedela, bol to taký šok, v tom čase, keď im to hovorili sa jej nezdalo, že by si vymýšľali. Klaudia bola problémovjšie dieťa, bola aj v náhradnej rodine spolu so svojimi súrodencami, ale nevedela tam fungovať v rámci bežných pravidiel. Stále mala s niečím problém, neskôr sa náhradným rodičom vyhrážala, že sa zabije, často sa rezala. Bola tam taká nespokojnosť s rodinou. Viktória je stále v Centre, Diana už nie. Klaudia si toho v detstve veľa prežila, aj týranie od biologickej rodiny, prišla už taká väčšia, takže spomedzi súrodencov už mala asi najviac zažitých tých ťažkých vecí, od začiatku bola problémová,

aj v profi rodine, niekoľkokrát bola na psychiatrii kvôli sebapoškodzovaniu, niekoľkokrát sa pokúsila z Centra ujsť. Ona ju však mala rada, pripravovala ju aj na osamostatnenie sa po odchode z Centra, veľa si spolu prešli. S Dianou bola v kontakte tiež dosť často, bolo to také bežné dieťa, občas si vymýšľala, tiež si v biologickej rodine zažila ťažké veci. Viktóriu hodnotí rovnako, tiež také bežné dieťa, občas prikrášľala čosi, bola veľmi kontaktná. Čo sa týka sexuálnej výchovy, táto je v Centre obmedzená, v škole sa to rieši viac. Keď jej dievčatá oznámili ten skutok, hovorili jej, že to bolo večer, resp. v noci, bola tma a hovorili tiež, že im odtiaľ niečo tieklo. Deti majú rozdelené izby na chlapčenskú a dievčenskú, aj v rámci denných programov sa snažia ich deliť. Majú tam spoločenskú miestnosť – obývačku s jedálňou spojenú, keď sa robia nejaké spoločné aktivity, tak sú tam. Ona ako sociálna pracovníčka nebola v kontakte s deťmi v rámci ich vzájomnej interakcie.

Svedkyňa Mgr. Monika Kvačkajová vypovedala, že pracuje ako vychovávateľka v Detskom domove v Slovenskej Ľupči, kde sa všetky tri dotknuté dievčatá spoločne nachádzali. Počas ich pobytu v zariadení nemá žiadnu vedomosť o tom, že by sa tento skutok stal. Vie o ňom len sprostredkovane, kedy dievčatá v novembri 2022 povedali vychovávateľke, že ich Klaudia nútila lízať jej piču, deti mali potom ešte rôzne verzie. Tvrdili, že sa to malo stať v noci, no deti nepoznajú hodiny a ani ich na izbe nemajú. Deti v noci spia, sú na liekoch, všetky tri boli na liekoch. Na chodbách majú senzory pohybu, ktoré signalizujú, keď by dievčatá vyšli z izby. V noci sú deti takisto kontrolované. Deti sa ukladajú spať o pol ôsmej večer, skontrolovali sa, aj ráno ich vychovatelia kontrolujú o šiestej, pričom deti sa budia až o siedmej. Dvere do izieb bývajú tak na približne desať centimetrov pootvorené. Vedľa ich izieb je kuchyňa a chodba, preto sú dvere privreté, aby im nešla zima. Nemyslí si, že by sa tento skutok mohol stať. Dievčatá počas svojho pobytu nijako nezmenili svoje správanie. Oni majú tendenciu rozprávať o všetkom, čiže ak by sa to naozaj stalo, dozvedeli by sa to hneď, nie s časovým odstupom. Viktória bola i je veľmi kontaktná, stále mala potrebu sa objímať, postískať, Diana mala obdobie, kedy odmietala nejaký kontakt, ale to bolo tiež počas celého pobytu, oni sú celá rodina taká. Diana mala tendencie klamať, napríklad tvrdila, že si umyla zuby, pričom si ich neumyla, Viktória ani nie. Mobilný telefón majú v zariadení jeden firemný, z dievčat nemal telefón nikto. Z chlapcov mal telefón Laco Gubčo, Dianin brat, on bol už na strednej škole, počas týždňa bol na internáte, cez víkend ho mohol mať hodinu pri sebe. Deti si mohli notebook vziať aj na izbu, počúvali hudbu a tak, kontrolovala potom históriu. Oni v Centre s deťmi sexuálnu výchovu nepreberali. Diana prišla ako päť – šesť ročná a Viktória v roku 2020. Nevšimla si predtým, že by sa rozprávali o takýchto veciach. S Klaudiou boli problémy, rezala si žily na ruke, utekala. Dievčatá s chlapcami, keď trávili spoločný čas, mali byť pod dohľadom vychovávateľa, no tento nie je stopercentný, takže si mohli niečo šuškať alebo tak. Takto zmiešane však trávili čas veľmi málo. Viktória je stále v Centre, Diana aktuálne (v čase výpovede svedkyne) žije v San Marine.

Svedkyňa Viktória Kvačkajová uviedla, že obžalovanú Klaudiu nepozná, keď nestúpila do práce v CDR, ona už v zariadení nebola, pozná len Viktóriu a Dianu. Bolo to asi hneď v prvý, alebo druhý deň v práci, keď sa dozvedela o tejto veci, dievčatá jej to povedali pri rannom vodení do školy. Bolo to už dosť dávno, presne si to už nepamätá, ale vie, že boli rozrušené, hanbili, sa, bolo im to trápne, bol tam aj nejaký plač, začali si vykrikovať jedna na druhú niečo také, že: „Veď aj ty si to robila! Prestaň, lebo ja to poviem!“. Akoby sa báli, že jedna z nich to povie, tak už potom takto začali útočiť jedna na druhú. Privolala potom druhú kolegyňu, Moniku Kvačkajovú, ona bola asi tiež vypovedať a ďalej sa to riešilo s odborným tímom, bola privolaná polícia. Bolo to už dávno, ale dievčatá hovorili niečo také, že „Kázala mi, aby som jej lízala piču“, bolo to určite niečo také vulgárne, oni nezvyknú tak hovoriť. Nevie, ktorá to hovorila, asi Diana a nevie posúdiť, či sa to mohlo stať a prípadne ktorej z nich. Z toho ich prejavu mala pocit, že vtedy sa jej javilo ako reálne, že sa im to stalo, teraz by to už možno až tak stopercentne nepovedala, ale vtedy to veľmi ťažko niesla, predsa len, to bol len začiatok, hneď ako nastúpila, ešte nebola ubitá skúsenosťami s tými deťmi. Netrúfa si povedať, či to je alebo nie je pravda. Nepamätá si, či hovorili presne ako to malo prebiehať, ale asi niečo také, že to bolo po večierke, asi aj hovorili ktoré kolegyne tam mali službu, ale to už nevie povedať. Dievčatá jej to povedali keď bola ranná hygiena pred nástupom do školy, tak volala hneď tú druhú kolegyňu, lebo ona tam bola nová, nevedela čo sa deje, nevie, či sa potom ešte o tom bavili, ale riešilo sa to so sociálnymi, s psychológmi a tak ďalej. Dievčatá majú občas nejaké pripomienky, ale skôr sa snažili mlčať o tom a ani oni sa nemali s nimi o tom rozprávať, nemali sa ich na to pýtať, keďže nie sú kompetentní, aby to s nimi riešili. Pamätá si, že dievčatá to popisovali, že to bolo v noci, že jej museli dať hlavu medzi nohy, ale na viac si už nepamätá. Diana potom asi ani nechcela jesť, ona to tak má, že keď sa jej deje niečo nepríjemné, tak sa do seba uzatvorí. Príjemné im to asi nebolo, keď Viktória revala potom, ju samu to vtedy dosť zobralo. Obe dievčatá sú stále v domove, stále je s nimi v kontakte, vo vážnych veciach sa jej nezdá, nepamätá si, že by klamali alebo si vymýšľali, iba v takých drobnostiach.

Občas majú prehnané reakcie, napríklad keď niečo nepochopia správne, to sú také banality. V zariadení to funguje tak, že aj počas noci bývajú dvere na izbách otvorené, na chodbách majú senzor pohybu, vždy počas noci chodievajú deti kontrolovať. Tým, že je ten senzor na chodbe, on zapípa, keď to dieťa opustí izbu, že ide napríklad na toaletu v noci. Nemôže sa však vyjadriť k tomu, ako to bolo vtedy, respektíve, či to každý robí takto, ona áno. Nevie, či potom, čo jej to dievčatá oznámili, išli v ten deň do školy. Od oznámenia ubehlo možno nejakých desať minút, kým privolala ten tím, oni prichádzajú na siedmu do práce a to sa odohralo medzi siedmou – pol ôsmou. Nevie, či dievčatá išli hneď k tímu. Oni to už spolu potom nejak neriešili, len potrebovali akoby upokojiť tie svoje obavy, že sa nemusia báť, že to bude v poriadku, keď ich budú vypočúvať a podobne. Boli aj dievčatá upovedomené, aby to už neriešili, ani medzi deťmi, lebo to sa môže potom celé poprekrúcať. Malo sa to odhrať v priebehu školských prázdnin, oni jej to povedali už, keď bola škola, teda s nejakým časovým odstupom, nepovedali jej prečo to oznámili až vtedy. Myslí si, že možno predtým ako ich svedkyňa prišla budiť, mali medzi sebou nejakú debatu, alebo sa pochytili kvôli niečomu a ona asi už vstúpila do toho akoby rozbehnutého vlaku medzi nimi. Nevie, prečo to povedali po takom čase, ani sa ich na to nepýtala. Nevie, prečo to povedali práve jej, ale jej pocit je taký, že ona je mladá, má iný prístup ako staršie kolegyně, tie deti k nej majú dôveru. Aj v škole keď sa im niečo udeje, je vždy ona tá, ktorej sa zveria, či už, že im niekto robil zle, vysmieval sa im a tak podobne. Treba si uvedomiť, že tieto deti sú oproti bežným také posunuté, to sa ťažko dá pochopiť, no ona na nich nevidela, že by z toho mali nejakú traumy. Oni stále, celoročne, spolupracujú so psychológmi. Diana sa medzičasom vrátila z toho Talianska, adopcia nevyšla, bola vrátená naspäť.

Podľa § 270 Trestného poriadku súd oboznámil vecné dôkazy:

- DVD záznamy s obsahmi výsluchov maloletých osôb (č. I. 162 – 197 a 198 – 215)
- DVD z výpovede poškodenej Viktórie Švantnerovej (č. I. 237 a 216 – 236)
- DVD z výpovede poškodenej Viktórie Švantnerovej (č. I. 251 a 238 – 250)

Podľa § 268 ods. 2 súd oboznámil znalecký posudok:

- znalecký posudok č. 13/2023 vypracovaný znalkyňou PhDr. Erikou Tkáčovou (č. I. 264 – 287)
- výsluch znalkyne (č. I. 254 – 256, 259 – 261)
-

Podľa § 269 Trestného poriadku súd oboznámil listinné dôkazy:

- trestné oznámenie (č. I. 5)
 - uznesenia Okresného súdu Banská Bystrica (č. I. 50 – 51, 54)
 - uznesenie Okresného súdu Brezno sp. zn. 8P/61/2017 (č. I. 287 – 289)
 - uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 38P/1/2020 (č. I. 290 – 293)
 - uznesenie Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 7P/216/2017 (č. I. 294 – 296)
 - rozsudok Okresného súdu Brezno sp. zn. 8P/3/2023 (č. I. 297 – 301)
 - uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica, pracovisko Brezno sp. zn. 8P/110/2023 (č. I. 302 – 306)
 - správy k osobe obžalovanej (č. I. 313 – 330)
 - výpis z ústrednej evidencie priestupkov Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (č. I. 334)
 - odpis registra trestov (č. I. 335, 397)
 - lustrácia Centrálnej evidencie správnych deliktov a priestupkov (č. I. 384 – 394)
 - lustrácia Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (č. I. 395 – 396)
- II.

Zločinu sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1 Trestného zákona sa dopustí ten, kto vykoná súlož s osobou mladšou ako pätnásť rokov, alebo kto takú osobu iným spôsobom sexuálne zneužije.

Objektom tohto trestného činu je mravný a telesný vývoj osôb mladších ako pätnásť rokov, bez ohľadu na ich pohlavie a pohlavnú zrelosť. Tieto osoby sú chránené aj vtedy, ak už mali v minulosti pohlavné styky, či boli iniciátormi sexuálneho zneužívania. Nie je určujúce ani to, či k sexuálnemu zneužitiu došlo na základe citového vzťahu a či súhlasu zneužitej osoby.

Z hľadiska objektívnej stránky zákon uvádza ako sexuálne zneužívanie súlož alebo iný spôsob sexuálneho zneužívania.

Subjekt je všeobecný, páchatelom môže byť ktorákoľvek trestne zodpovedná osoba. Všeobecne trestná zodpovednosť vzniká dovŕšením štrnásteho roku veku. V zmysle ustanovenia § 22 ods. 2 Trestného zákona v prípade trestného činu sexuálneho zneužívania podľa § 201 Trestného zákona je to až

dovršením pätnásteho roku veku. Ak je trestný čin sexuálneho zneužívania spáchaný vykonaním súložie, páchatel' musí byť osoba opačného pohlavia ako osoba zneužitá. V prípade iného spôsobu sexuálneho zneužívania páchatel'a osoba poškodená môžu byť aj rovnakého pohlavia.

Z hľadiska subjektívnej stránky ide o úmyselný trestný čin. Úmysel sa musí vzťahovať aj na to, že predmetom útoku musí byť osoba mladšia ako pätnásť rokov, pričom postačuje aj úmysel eventuálny.

Obžalovaná vo vzťahu k obžalobe vyhlásila, že je nevinná a vo všetkých svojich výpovediach spáchanie skutku popiera. Obhajoba uvádzala, že z dokazovania v prípravnom konaní vyplynulo, že znalec spochybnil vierohodnosť poškodených, vychovávateľky sa tiež vyjadrili, že popísaný skutok sa podľa nich nemohol stať. Poukazovali najmä na závery znaleckého posudku, podľa ktorých všeobecná vierohodnosť mal. Diany Gubčovej je nízka, špecifická vierohodnosť je znížená. Pri mal. Viktórii Švantnerovej je všeobecná vierohodnosť nízka, špecifická vierohodnosť je nedostatočná. Znalec u poškodených konštatoval limitované možnosti vnímať prežité udalosti, zapamätať si ich a reprodukovať. Obe majú sklony ku skresľovaniu skutočností, znalec nezistil žiadne následky takéhoto činu u poškodených, čo spochybňuje, že takýto čin sa stal. Podľa výpovedí svedkýň Mgr. Kvačkajovej a Mgr. Hudecovej si ani vychovávateľky v zariadení nevšimli žiadne zmeny v správaní poškodených, takisto ani psychológ zo zariadenia žiadne zmeny správania nezistil ani si nevšimol. Znalec upozorňuje, že výpovede maloletých jednoznačne nepostačujú ako jediný dôkaz trestného činu. Pokiaľ ide o výpovede poškodených, zistilo sa, že neuvádzajú pravdu, keď napríklad mal. Viktória povedala, že hneď ako sa to stalo, to povedala tete, čo sa nepotvrdilo. Na inom mieste uvádzala, že obžalovaná mala sexuálny kontakt s Lacom, ale až po tomto kontakte ju mala obžalovaná zobudiť, čo spochybňuje to, ako to mohla vedieť, čo sa stalo pred jej zobudením a tiež aj to, že obžalovaná zatvorila dvere, čo vzhľadom na výpovede svedkýň vychovávateľiek sa javí ako nepravdepodobné. Všetky svedkyne vychovávateľky uviedli, že vylučujú, že by sa takýto skutok mohol stať pri režime v danom domove. Znalec pripúšťa, že mohlo ísť o spleť zažitého, počutého, videného a je teda možné, že poškodeným napríklad niekto ukazoval obdobný obsah na smartfóne, z čoho „obvinili“ obžalovanú, že im toto na smartfóne ukazovala. Z ostatného vykonaného dokazovania však vyplynulo, že je vylúčené, aby im obžalovaná takýto obsah ukazovala, keďže nemala prístup k žiadnemu smartfónu. Keď v danom zariadení vznikol nejaký problém, poškodené z tohto obviňovali obžalovanú ako najľahší terč, v konkrétnom prípade dokonca až vtedy, keď sa v zariadení nenachádzala, pričom to urobili až po dvoch mesiacoch, čo spochybňuje celú vierohodnosť ich výpovede.

V rozpore s vyjadrením obžalovanej je iba výpoveď maloletých poškodených Diany Gubčovej a Viktorie Švantnerovej, ktoré tvrdia, že ich obžalovaná nútila k orálnemu sexu, no nevedeli presne určiť ani čas, ani dobu, ani frekvenciu tohto jej (údajného) konania. Priebeh takéhoto konania sa teda počas konania nepodarilo ustáliť.

Znalec z odboru Psychológia, odvetvia Klinická psychológia detí, Klinická psychológia dospelých, Dopravná psychológia PhDr. Erika Tkáčová vo svojom znaleckom posudku č. 13/2023 uvádza, že spôsobilosť oboch maloletých vnímať, zapamätať si a následne reprodukovať udalosti, ktorých sa zúčastnili, priamo, či nepriamo môže byť limitovaná ich nízkym fyzickým vekom, nezrelosťou a nižšou úrovňou mentálnej vyspelosti. U maloletej Viktorie znalec zistil stále chybný úsudok, nakoľko u nej nie je vyvinuté racio a tým sa zvyšuje pravdepodobnosť robenia chýb. Percepčná realita má u nej prednosť pred pojmovou – pred myslením. Reaguje rýchlo a impulzívne. Je u nej prítomný väčší odklon od reality, nakoľko celok odvodzuje od detailu, ktorý vníma ako prvý (nemusí pritom ísť o podstatný detail). U maloletej Diany znalec zistil aj prítomnosť distorzii, ktoré môžu mať negatívny vplyv na neskoršiu reprodukciu zapamätaného materiálu. U oboch maloletých boli zistené sklony ku skresľovaniu skutočnosti, obe sú forenzne významne ovplyvniteľné a sugestibilné. U oboch maloletých zisťuje sklony k vedomému účelovému správaniu v snahe uspokojiť svoje aktuálne potreby s nízkou schopnosťou autoregulácie a nedostatočne rozvinutou schopnosťou uvažovania o následkoch svojho konania. Maloletá Diana má sklony svoje správanie a konanie bagatelizovať v snahe javiť sa v lepšom svetle. Klamstvo situačne využívajú obe, avšak menej sofistikovane. U oboch maloletých možno očakávať výskyt konfabulácií v smere dopĺňania medzier v pamäťovom procese. Konfabulácia sa vytvára miešaním reality s fantazijnými predstavami, deti konfabuláciou operujú hlavne vtedy, keď sa im už žiadnou konkrétnou skúsenosťou s najbližším svetom nedarí vysvetliť konkrétny jav alebo objekt. Často sa v týchto predstavách a následne aj vo vysvetleniach objavujú prvky, ku ktorým majú deti silný afekt. Fantázia v mentálnom (nie fyzickom) veku oboch maloletých. U maloletej Diany znalec usudzuje na

nízku všeobecnú vierohodnosť jej osoby a na zníženú špecifickú vierohodnosť jej výpovede s prítomnými znakmi zažitého. U maloletej Viktórie usudzuje znalec na nízku všeobecnú vierohodnosť jej osoby a na nedostatočnú špecifickú vierohodnosť jej výpovede. Zároveň znalec nezistil forenzne významné následky, ktoré mali maloleté prežiť podľa uznesenia o začatí trestného stíhania a rovnako nezistil stopy psychickej traumatizácie, ktoré by bolo možné jednoznačne dať do priamej súvislosti s konaním páchatela. Znalec výslovne upozornil, že výpovede maloletých jednoznačne nepostačujú ako jediný dôkaz trestného činu.

Výpovede zamestnankýň Centra pre deti a rodiny rovnako nepreukazujú spáchanie skutku, skôr popisovali režimové fungovanie zariadenia a povahu detí. Svedkyňa Viktória Kvačkajová, ktorej sa maloleté Diana s Viktóriou zverili, sama uviedla, že s odstupom času sa jej javí ako nepravdepodobné, že by ku skutku mohlo dôjsť.

Vykonané dokazovanie tak možno rozdeliť do štyroch skupín. Prvou je výpoveď obžalovanej (ktorá spáchanie skutku popiera), druhou sú výpovede maloletých poškodených (ktoré spáchanie skutku tvrdia), treťou je znalecký posudok a výsluch znalkyne PhDr. Eriky Tkáčovej (so závermi o zníženej všeobecnej i špecifickej hodnovernosti maloletých poškodených) a poslednou skupinou sú výpovede zamestnankýň centra pre deti a rodiny Mgr. Ľubice Hudecovej, Mgr. Moniky Kvačkajovej a Viktórie Kvačkajovej (ktoré rovnako nepreukázali spáchanie skutku)

Je nevyhnutné reflektovať, že v konkrétnom prípade ide o veľmi špecifické prostredie ústavnej starostlivosti, kde každé dieťa prichádza z už istého, veľakrát negatívneho, traumatizujúceho prostredia a deti si nesú svoje rany so sebou už v čase, keď do centra pre deti a rodiny prichádzajú. Tak to bolo u všetkých troch zúčastnených maloletých, teda ako u obžalovanej Klaudie, tak i u poškodených Diany a Viktórie. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že všetky tri pochádzali z nepriaznivého rodinného prostredia, ich vývoj bol disharmonický, no centrum sa snaží s nimi pracovať a pozitívne ich motivovať s cieľom prognózy pozitívneho vývoja.

Rozhodnutie súdu nemá ambíciu vyslať signál, že deťom nemožno veriť. Naopak, tieto konkrétne maloleté deti určite vzhľadom na svoje možnosti a schopnosti, či už zodpovedajúce veku, prostrediu, v akom sa nachádzali, hovorili to, čo si mysleli, že zažili, čo vnímali, že sa mohlo stať.

Na druhej strane je však nevyhnutné zdôrazniť, že v trestnom konaní je potrebné ich výpovede hodnoverne (bez pochybností) preukázať, čo sa v tomto konaní nepodarilo. Vykonaným dokazovaním sa neodstránili vážne pochybnosti o tom, kedy sa skutok mal vôbec stať, pretože obdobie páchania skutku, ktoré je obsiahnuté v skutkovej vete obžaloby, pokrýva čas, kedy letné prázdniny obžalovaná strávila v Slovenskej Ľupči v centre pre deti a rodinu, hoci jej nebolo zároveň kladené za vinu, že sa v každom z týchto dní mala dopúšťať protiprávneho konania. Orgány činné v trestnom konaní v tomto smere nevykonali také dôkazy, ktoré by smerovali aj k odstráneniu pochybností o čase, kedy sa mal skutok stať a také dôkazy nevyšli najavo ani počas konania pred súdom.

Pokiaľ ide o to, či vôbec k takémuto konaniu dochádzať mohlo, bolo preukázané, že deti mali prístup k mobilným telefónom, avšak regulovaný, izby mali vždy minimálne pootvorené a pred dverami sú senzory na pohyb, možnosť spáchania takéhoto skutku je teda do istej miery minimalizovaná, aj keď nie nemožná či úplne vylúčená. Berúc však do úvahy vykonané dokazovanie v tejto veci ostali pochybnosti, kedy výpovede poškodených zostali osamotené v tom zmysle, že ich žiadny iný dôkaz nepodporil ako pravdepodobné s následným záverom o vine obžalovanej, a to bez pochybností. Ich výpovede nepotvrdili ani svedkyne – zamestnankyne Centra pre deti a rodiny v Slovenskej Ľupči, ktoré s deťmi pracujú, sú s nimi každý deň. Pochybnosti vniesli aj samotné poškodené, kedy skutok, ktorý sa mal stať, oznámili až po určitom čase, na čo však mohli mať rôzne dôvody. Na hlavnom pojednávaní boli prehraté zvukovo-obrazové záznamy z ich výpovedami, kedy bolo možné vnímať nielen ich reč, ale aj správanie, gestikuláciu či mimiku. Je potrebné uvedomiť si, že poškodené sú deti nízkeho veku, čomu zodpovedá aj ich správanie a rovnako ich ovplyvňuje aj ich osobná situácia a predchádzajúci disharmonický vývin. Preto ich výpoveď bola aj predmetom znaleckého skúmania, kedy však aj znalec dospel k záveru, že síce je výsledok ovplyvnený ich mentálnymi schopnosťami a tým, že sú deťmi, ich výpovede nemožno hodnotiť ako hodnoverné. Potom ani obžalovaná, ani svedkyne, ani listinné dôkazy a ani znalecký posudok nepreukázali, že by výpovede poškodených boli ako jediný dôkaz smerujúci proti

obžalovanej spôsobilé privodiť jej vyslovenie viny a uloženie trestu. Výrazné pochybnosti o spáchaní skutku obžalovanou sa nerozptýlili.

Po vykonanom dokazovaní na hlavnom pojednávaní teda musel súd dospieť k záveru, že nebolo bez pochyb preukázané, že obžalovaná spôsobom uvedeným v obžalobe donútila maloleté poškodené k orálnemu styku.

Na tomto mieste súd uvádza, že rozhodnutie o vine obžalovanej musí vychádzať z vykonaných dôkazov (získaných zákonným spôsobom), ktorých vyhodnotením nie je možné dospieť k inému záveru, resp. ktoré nepripúšťajú aj alternatívny a pre obžalovanú priaznivejší záver, pokiaľ ide o otázku viny. Vina obžalovanej musí byť jednoznačne a bez akýchkoľvek pochybností preukázaná. Uznanie viny zo žalovanej trestnej činnosti nie je možné založiť na hypotetických záveroch, ktoré sú v rovine pravdepodobnosti, a to ani pravdepodobnosti vyššieho stupňa. Pre takýto výrok musí byť daná istota (vychádzajúc z hodnotených dôkazov), o ktorej nie je dôvod pochybovať. Ak po vykonaní a zhodnotení všetkých dostupných dôkazov ostanú pochybnosti o niektorej skutkovej okolnosti, významnej čo do otázky viny, nemožno rozhodnúť v neprospech obžalovanej. Povedané inak, ak v konkrétnej trestnej veci vykonané dôkazy pripúšťajú alternatívnu možnosť o nevine, súd je povinný v zmysle princípu „in dubio pro reo“ (v pochybnostiach v prospech obžalovaného) obžalovanú spod obžaloby oslobodiť.

Súd s prihliadnutím na uvedené skutočnosti a pri vyhodnotení vyššie uvedených dôkazov konštatuje, že dôkazy v predmetnej veci vykonané na hlavnom pojednávaní nepreukazujú bez dôvodných pochybností skutočnosti uvedené v podanej obžalobe, teda že by sa stal žalovaný skutok.

Je nevyhnutné spomenúť aj reflektovanie ústavnej zásady (a teda základného práva každého na prezumpciu neviny formulovaného v článku 50 zákona č. 460/1992 Zb. Ústavy Slovenskej republiky) do ustanovenia § 2 ods. 2 Trestného poriadku, z ktorej okrem iného vyplýva, že obvinený (obžalovaný) nie je povinný dokazovať svoju nevinu a nesmie byť donucovaný k priznaniu. Z ústavnej zásady prezumpcie neviny ďalej vyplýva, že obvinenému je potrebné vinu dokázať a v prípade pochybnosti o skutkovej otázke významnej pre rozhodnutie sa musí rozhodnúť v prospech obvineného. Zásada „in dubio pro reo“ (v pochybnostiach v prospech obvineného) je jednou z kľúčových zásad aplikujúcich sa v rámci trestného konania, pričom táto zásada, ktorá vychádza z právnych myšlienok rímskeho práva, je ako taká neoddeliteľne spätá so zásadou prezumpcie neviny. Prezumpcia neviny teda vyjadruje objektívny stav, podľa ktorého o vine obvineného môže rozhodnúť len súd, pričom jeho rozhodnutie musí vychádzať z vykonaného dokazovania, v rámci ktorého existuje jednoznačný záver, že žalovaný skutok spáchala určitá osoba.

V základnom práve na prezumpciu neviny garantovanom Ústavou Slovenskej republiky je teda implikovaných niekoľko pravidiel, ktoré patria k obsahu práva na prezumpciu neviny:

1. Dokázaná vina má ten istý význam ako dokázaná nevinu.
2. Pravidlo „in dubio pro reo“ znamená, že ak sú o otázke viny pochybnosti, ktoré nemožno rozptýliť dôkazmi, obžalovaného nemožno odsúdiť, ale treba rozhodnúť v jeho prospech a spod obžaloby ho oslobodiť; toto sa však vzťahuje len na zisťovanie skutočného stavu, teda len na otázky skutkového charakteru.
3. Obvinený (obžalovaný) nie je povinný dokazovať svoju nevinu.

Pretože zásada zistenia náležitého skutkového stavu veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti vyžaduje, aby súd svoje rozhodnutie oprel o fakty, ktoré sú jednoznačné a nepochybné (a to nielen v rovine pravdepodobnosti), súd obligatórne v zmysle vyššie rozvedenej zásady „in dubio pro reo“ musel vychádzať zo skutkových okolností pre obžalovaného priaznivejších, v konkrétnom prípade z jeho tvrdenia, že skutku, ktorý mu je kladený za vinu, sa nedopustil.

V danom prípade naozaj zostali významné pochybnosti o tom, či sa žalovaný skutok vôbec stal a že sa ho skutočne dopustila obžalovaná. Súhrn priamych a nepriamych dôkazov k preukázaniu viny obžalovanej musí tvoriť logickú sústavu vzájomne sa doplňujúcich dôkazov, ktoré vo svojom celku nielen spoľahlivo preukazujú všetky okolnosti žalovaného skutku, usvedčujú z jeho spáchania obžalovaného, ale súčasne aj vylučujú možnosť akéhokoľvek iného záveru. Dôkazné bremeno pritom nesie obžaloba, nie obžalovaná. Obžaloba musí dokázať vinu obžalovanej, nie obžalovaná svoju nevinu.

Súd je názoru, že v danom prípade dôkazné bremeno obžaloba neunesla, nepredložila súdu dostatok nespochybniteľných dôkazov, ktoré by bez dôvodných pochybností dokázali, že skutok, pre ktorý bola obžalovaná stíhaná sa skutočne stal, preto ju podľa § 285 písm. a) Trestného poriadku spod obžaloby oslobodil.

Zástupca maloletých poškodených Diany Gubčovej a Viktórie Švantnerovej si nárok na náhradu škody neuplatnil, preto súd o ňom ani nerozhodoval.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od jeho vyhlásenia alebo oznámenia. Odvolanie má odkladný účinok. V prospech obžalovaného môžu podať odvolanie príbuzní v pokolení priamom, jeho súrodenci, osvojiteľ, osvojenec, manželka a družka ale nie proti jeho vôli.

Poškodený môže podať odvolanie iba pre nesprávnosť výroku o náhrade škody.